

Jumalan temppeli maan päällä

Timo Eskola

Johanneksen jouluevankeliumi on hieman toisenlainen kuin muista evankeliumeista löytyvä kertomus. Apostoli puhuu siitä, miten Jumalan Poika tulee ihmiseksi maan päälle. Lihaksi tulo eli inkarnaatio on suurin ihme sitten maailman luomisen. Siksi Johanneksen evankeliumi alkaa kuten koko Raamattu, samoilla ensimmäisen Mooseksen kirjan sanoilla: ”Alussa”.

Jumalallinen kirkkaus

Evankeliumin sanomaan kuuluu se, että ihmiset ovat inkarnaation todistajia. Jeesuksen seuraajat saivat nähdä hänen kirkkautensa. He ovat nähneet Jumalan Pojan keskuudessaan. Yksi avainlauseista on ensimmäisen luvun jakeessa 14.

”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellä. Me saimme katsella hänen kirkkauttaan, kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa.” (Joh. 1:14)

Johanneksen kuvaama kirkkaus on ensinnäkin tärkeä piirre kohdassa. Vanhassa testamentissa Jumalan keskeisen lupauksen yhteydessä Herra sanoo Moosekselle: ”Minä annan kirkkauteni kulkea sinun ohitsesi ja lausun sinun edessäsi nimen Jahve” 2. Moos. 33:19). Kirkkaus on Jumalan itsensä ilmaisemisen tunnusmerkki. Koko Vanhan testamentin kansa sai tietää, että Herra (Jahve) on kirkkaudessa asuva Jumala.

Kun Johannes aloittaa kertomuksensa Jeesuksesta, hän kertoo lukijoilleen saman. Maan päälle tuleva Jumala on kirkkauden Jumala. Hän on Israelin Herra. Vaikka tämä Jumalan Poika tulee alennuksen tilassa ja nöyryydessä, hän on kuitenkin lihaksi tullut Jumala. Suomenos jää heikoksi vaikean kielen edessä. Johannes puhuu kirkkaudesta, joka ”ainosyntyisellä on Isältä”. Kirkkaus ei siten ole ominaisuus, jonka Isä vain antaisi Pojalle jossain vaiheessa. Se on olemuksen kirkkautta, joka kertoo siitä, että Poika on osallinen Isän kirkkaudesta.

Taivaallinen temppeli ihmisten keskellä

Myös seuraava tärkeä piirre tässä lyhyessä kohdassa on kätkeyty kreikan kielen sisälle. Sitä ei helposti ymmärrä pelkkien käännösten avulla, eikä se ole aivan yksinkertainen edes kreikaksi. Kun sana tuli lihaksi, eli Jeesus tuli ihmiseksi, silloin Jumala rakensi ”majansa” ihmisten keskelle. Lause täytyy kääntää hieman laimeasti: ”asui meidän keskelläme”. Alkuperäinen kreikan verbi tarkoittaa kuitenkin enemmän, nimittäin ilmestysmajana toimimista (*eskēnōsen*). Tätä on hieman vaikea kuvata, vaikka sanan selittäisikin. Voimme yrittää ymmärtää sitä suomen kielen sanan ”majailla” avulla (”maja”). Ero on vain siinä, että alkuperäinen kreikan sana tarkoittaa itse majana olemista.

Tuo maja ei kuitenkaan ole mikä tahansa talo. Kyse on Vanhan testamentin

Kuva: Kirsi Sell

ilmestysmajasta eli pyhäkköteltasta. Johannes tarkoittaa, että Jeesus itse on Jumalan temppeli, joka on tullut maan päälle. Hän on se ilmestysmaja, jonka kautta ihmiset voivat olla yhteydessä Jumalaan.

Sama sana löytyy Hesekielin kirjasta. Kun Hesekiel näki näyn pelastuksen temppelistä, hän kirjoitti taivaallisen äänen kertoneen hänelle: ”Ihminen, tämä on minun valtaistuimeni sija ja koroke minun jalkojeni alla. Täällä minä olen asuva Israelin kansan keskellä ikuisesti.” (Hes. 43:7). Kreikankielisessä Vanhassa testamentissa sanotaan siis aivan samalla tavalla, ”asun ilmestysmajassa” (tai ”tulen temppeliksi” teidän keskellenne).

Mihin temppeliä tarvitaan?

Tämän jälkeen ajatukset Jeesuksesta itsestään temppelinä ja hänen seurakunnastaan temppelinä toistuvat usein Johanneksen evankeliumissa. Ensinnäkin temppeli on Jumalan herruuden keskus. Vain siellä kansa voi kohdata Herransa. Sen lisäksi Pyhä Henki asuu temppelissä. Nämä molemmat piirteet liitettiin Jeesukseen. Joulun sanoma, Jumalan Pojan lihaksi tulo, merkitsee sitä, että kaikkien kriisien jälkeen Jumala asuu jälleen kan-

sansa keskuudessa ja hän on kohdattavissa – Jeesuksessa.

Seurakunta eli Jeesuksen seuraajien joukko on sekin temppeli. Se on nimitäin käsin tekemätön temppeli, Messiaan itsensä rakentama pelastuksen huone. Myös tässä temppelissä Pyhä Henki asuu. Siksi seurakunta on pelastuksen paikka.

Joulun sanoma tarkoittaa Johanneksen mukaan siten sitä, että käsitys Jerusalemin temppelistä muuttuu. Jumalaa ei voi kohdata vanhassa temppelissä, eikä hän aio uudistaa vanhaa liittoa. Sen sijaan Jeesus tekee uuden liiton (omassa veressään, kuten ehtoollisella sitten käy ilmi) ja alkaa rakentaa omaa temppeliään. Juuri siksi Johannes liittää kertomuksen Jeesuksen mielenosoituksesta temppelissä jo evankeliumin alkuun. Jeesuksen temppeli ja Jerusalemin temppeli ovat toistensa vastakohtia.

Johanneksen jouluevankeliumilla on suuri viesti kerrottavanaan. Jeesuksesta on tullut Jumalan ruumiillinen temppeli meidän keskellemme. Hänen persoonansa on se paikka, jossa Jumalan pyhä läsnäolo on tullut todelliseksi. Siksi Jumala kohdataan tässä Jumalan Pojassa, joka tuo pelastuksen. Ja juuri siksi hänet kohdataan tällä tavalla nimenomaan jouluna.